

بررسی راهکارهای آموزش الکترونیکی و بهره‌مندی از آن در آموزش زبان فارسی در مدارس کشور

رضا طاعتی محمودآباد

یوسف کریمزاده، معلم

پرویز طاعتی محمودآباد، معلم

جلال اسلامی، معلم

چکیده

با توجه به اینکه هویت ملی کشورمان بستگی به اشتراکات ما از جمله زبان فارسی و پرچم و... است؛ بنابراین برای همبستگی بیشتر و تقویت هویت ملی خودمان باید در گسترش زبان فارسی در بین اعضا جامعه کوشا باشیم جامعه صنعتی لزوماً افرادی می‌خواهد که با آن همراه شده و در جهت ارتقاء آن تلاش کنند. یادگیری الکترونیکی بستری فراهم می‌آورد که فراگیران با آن روبه پیشرفت باشند و هم چنین قادر به استفاده از تکنولوژی‌ها باشند. مزیت‌هایی که یادگیری الکترونیکی دارد توانسته است آن را نسبت به یادگیری سنتی (حضور) مقبول جلوه دهد و باعث شده تا استقبال از آن در کشورهای مختلف زیاد شود و از راهکارهای مثل سامانه مدل و سامانه‌های ارتباطی و همچنین از انواع نرم افزارهای مجازی که امروزه در داخل کشور مرسوم است می‌توان استفاده کرد.

کلیدواژه: آموزش الکترونیک، زبان فارسی، آموزش زبان فارسی

۱. مقدمه

امروزه فناوری در اغلب بخش‌ها و نهادهای اجتماعی تأثیر گذاشته و تقریباً همه جا در تیررس فناوری اطلاعات و ارتباطات قرار گرفته است و نمی‌توان اثرات فناوری‌های نوین را در بخش‌های مختلف جامعه نادیده گرفت. مدارس کنونی سعی دارند با استفاده از مزیت‌های آموزش الکترونیکی، محدوده یادگیری و آموزش خود را گسترده کنند و به شعار «ارتباط مدرسه با خانواده» دست پیدا کنند؛ ما نیز بی‌هیچ شک و تردیدی باید در آموزش‌های کلاسی خود از قابلیت‌های آموزش الکترونیکی بهره‌مند شویم.

با یک اندیشه جزیی خواهیم دید که هویت ملی در اغلب کشورها بستگی به زبان ملی آن کشور دارد؛ در یک تعریف مختصر از هویت ملی می‌توانیم به این نکته تأکید بیشتری داشته باشیم که «هویت عبارت است از مجموعه ویژگی‌ها، شناسه‌ها و الگوهای رفتاری اکتسابی که فرد، قوم، ملت و تمدنی را از دیگر اقوام، ملل و تمدن‌ها متمایز می‌سازد» (اکبری، ۱۳۸۷) با توجه به این که کشورمان ایران از دیرباز تا به امروز یک کشور متمدن و با تاریخ غنی فرهنگی است لذا باید از این تاریخ و تمدن و فرهنگ ایرانی - اسلامی خود؛ در برابر فرهنگ‌های بیگانه و یا دیگران مراقبت و محافظت نمود و همچنین باید به زبان فارسی بیش از پیش اهمیت قائل شویم و از هرگونه امکانات استفاده نموده و به عبارت ساده آموزش زبان فارسی را با فناوری‌های نوین تنوع ببخشیم. زیرا که شعرها، نثرها، کتیبه‌ها و حتی نگاره‌های که در هنرهای دستی ما کشیده شده‌اند به این زبان نوشته و نگاشته شده‌اند و برای بهرمندی از این تاریخ غنی آموزش زبان فارسی اهمیت خاصی دارد.

با توجه به اینکه هویت ملی کشورمان بستگی به اشتراکات ما از جمله زبان فارسی و پرچم و... است؛ بنابراین برای همبستگی بیشتر و تقویت هویت ملی خودمان باید در گسترش زبان فارسی در بین اعضا جامعه کوشا باشیم و بتوانیم سختی یادگیری زبان فارسی در مناطق دو زبانه کشورمان را با استفاده از آموزش الکترونیکی به آسانی مبدل کنیم. بنابراین برای ارائه راهکارها باید اول تاریخچه آموزش الکترونیکی و نحوه‌ی این آموزش را بدانیم و سپس به شرح شیوه‌های نوین آموزش زبان فارسی بپردازیم.

۲. تاریخچه آموزش الکترونیکی

این نوع آموزش به لحاظ قدمت، شیوهی آموزشی جدیدی به حساب می‌آید. اولین بار در سال ۱۸۵۰ میلادی در شوروی سابق با عنوان تحصیلات مکاتبه‌ای شروع به کار کرد. سپس کشورهای همچون آلمان و سوئد و سایر کشورها نیز به این زمره پیوستند. تحصیلات مکاتبه‌ای در آغاز کار با متون چاپی انجام می‌شد و به فراگیر ارائه می‌شد پس از چندی سیستم پستی فراگیر شد و معلمان از این طریق با فراگیران خود ارتباط نوشتاری برقرار کردند. بنیان گذار سیستم پستی فرد انگلیسی به نام ایزاک پیتمن بود وی از این طریق به آموزش تند نویسی می‌پرداخت. این روش توسط برادر وی بن پیتمن در ایالت اوهایو آمریکا در سال ۱۸۵۲ معرفی شد. با اختراع رادیو در جنگ جهانی اول و اختراع تلویزیون در دهه ۱۹۵۰ آموزش از راه دور از این طریق ادامه یافت. در اواخر سال‌های دهه ۱۹۵۰ کانالهای تلویزیونی در شهرهای آمریکا شروع به آموزش مردم خود کردند. در دهه ۱۹۷۰ تلویزیون آموزشی etv باعث شد که دسترسی به مناطق دور افتاده آسان شود بنابراین آموزش آنها راحت‌تر صورت گرفت. ایالات متحده و کشورهای همچون برزیل، السالوادور و... به آموزش از این طریق پرداختند. با توجه به سرمایه گذاری ایالات متحده و کشورهای آمریکای لاتین بر روی این نوع تلویزیون نتایج تحقیقات نشان داد که فراگیرانی که از این طریق آموزش می‌دیدند اثر بخشی لازم را ندارند و علت این امر به خاطر این بود که تعامل دوطرفه بین معلم و شاگرد وجود نداشت. تعامل دوطرفه باعث شد که افراد به دنبال رسانه های باشند که ارتباط دو طرفه را برقرار می‌کرد بنابراین سعی شد از ارتباط های تلفنی و پستی بهره گرفته شود. امروزه با وسایل مختلف این ارتباط آسان گردیده است. اختراع کامپیوتر موج دیگری را در آموزش الکترونیکی آغاز کرده است. ابزارهایی که رایانه در اختیار دارد موجب شده است تحولات عظیمی در شیوهی آموزش ایجاد گردد؛ از جمله این ابزارها می‌توان ویدئو کنفرانس، پست الکترونیکی و تابلو اعلانات الکترونیکی و... را نام برد.

با به وجود آمدن اینترنت و امکان دسترسی به شبکه های ارتباطی جهان تورگستر فرصتهای تعاملی بی شماری برای ایجاد کلاس های برخط به وجود آمد و این وسایل موجب شد که دانشگاههای مجازی و بین المللی به وجود آید و در کشورهای مختلف رشد کند. (فرج اللهی، ده باشی، ۱۳۸۷) آموزش الکترونیکی زیر مجموعه ی آموزش از راه دور به حساب می‌آید و یک اصطلاح نسبتاً جدیدی است که کراس در دهه ۹۰ آن را مطرح نمود و منظور از آن استفاده از فناوری های اینترنتی و اینترنتی برای یادگیری است. (عباسی کسان، شمس مورکانی، ۱۳۹۷)

۳. تعریف آموزش الکترونیکی

«هورتون و هورتون معتقدند که یادگیری الکترونیکی یا آموزش الکترونیکی در یک تعریف وسیع شامل هرگونه استفاده از فناوری های وب و اینترنت به منظور خلق تجربیات یادگیری است. در واقع، یادگیری الکترونیکی زاینده چرخه تحولات سریع و رو به گسترش فناوری های نوین به مفهوم واقعی آن است». (ابراهیم زاده، زندی، علی پور، حسین زارع، یزدانی، بی تا) «آموزش الکترونیک به مجموعه فعالیت های آموزشی گفته می‌شود که با ابزارهای الکترونیکی اعم از صوتی، تصویری، رایانه‌ای، شبکه ای و مجازی و... صورت می‌گیرد. به عبارتی کلیه برنامه‌هایی را که از طریق شبکه‌های رایانه‌ای به ویژه اینترنت، منجر به یادگیری می‌شود، یادگیری الکترونیکی می‌نامند.» (کیا، ۱۳۸۸)

یادگیری الکترونیکی، از وسایل و رسانه‌های گوناگون استفاده می‌کند تا شمار زیادی از افرادی که فرصت یادگیری حضوری را ندارند را از آموزش بهره‌مند سازد. آموزش الکترونیکی معادل آموزش مجازی هم در نظر گرفته می‌شود و با این ترکیب هم به کار می‌رود. «آموزش مجازی، استعاره‌ای است برای محیط‌های آموزش و یادگیری، با محور قرار دادن فراگیران (با توانایی ها و پیشینه های علمی و نیاز های آموزشی متفاوت) به جهت تحقق یادگیری موقعیتی، یادگیری تجربی و مساله‌مدار (به عنوان قلب آموزش مجازی) از طریق ترکیب تکنولوژی های جدید. در این سیستم یک کلاس درس الکترونیکی مطرح است که مغز متفکر سیستم به حساب می‌آید و یک شبکه، که محل حضور مجازی فراگیران است و یک ماهواره که از طریق امواج کوتاه یا کابل، آن‌ها را به هم مرتبط می‌سازد.» (سعید پور، طبسی، ۱۳۸۹) در نهایت رایانه و ابزارهای ارتباطی آن در این سیستم عامل اصلی محسوب می‌شود به عبارت ساده با نبود آن این سیستم دچار مشکل اساسی می‌شود.

۴. تاریخچه شکل گیری یادگیری الکترونیکی در ایران

«تاریخچه آموزش الکترونیکی در ایران به زمان استفاده از ابزارهای کمک آموزشی سمعی - بصری شامل نمایش اسلاید و

فیلمهای آموزشی در کلاس‌های درس بازمی‌گردد. پس از آن تلویزیون به عنوان یک رسانه آموزشی مطرح گردید و تلویزیون آموزش ملی ایران رسماً به امر آموزش همگانی از طریق این رسانه در سراسر کشور پرداخت. در ادامه روند ایجاد آموزش‌های مجازی و آزاد در ایران، در سطح آموزش عالی و دانشگاهی در پایان دهه ۷۰، آموزش مجازی در دستور کار دانشگاه تهران قرار گرفت و پروژه‌هایی تحت این عنوان آغاز شد.

در سال ۱۳۸۰ سایت آموزش مجازی دانشگاه تهران با ارائه ۹ درس برای دانشجویان روزانه دانشگاه راه‌اندازی و از نیمسال اول تحصیلی همان سال، بهره‌برداری شد. در همان سال وزارت علوم از تأسیس دانشگاه اینترنتی خبر داد که تحت نظر آن وزارتخانه ولی به صورت مؤسسه غیرانتفاعی نوع اول در سراسر کشور خدمات آموزشی ارائه می‌داد. به دنبال آن تعدادی از دانشگاه‌ها اعلام کردند که آموزش الکترونیکی را جزء برنامه‌های خود قرار داده‌اند و در حال حاضر تعدادی از آنها دروسی را به صورت تک درس برای دانشجویان حضوری خود ارائه کرده‌اند. در ایران دانشگاه شیراز، به عنوان اولین دانشگاه کشور، موفق به آغاز رسمی دوره آموزشی دانشگاه مجازی شده است. در این نوع آموزش، عمده فعالیت‌های آموزشی از قبیل ثبت نام، انتخاب واحد، دریافت مطالب درسی و مذاکره با استاد از طریق شبکه رایانه‌ای انجام می‌شد. در برخی موارد نیز کلاسهای رفع اشکال و برخی کلاس‌های آزمایشگاهی به صورت حضوری ولی با زمان بندی مناسب اجرا می‌شد (نسیمی راد، ۱۳۹۷).

۵. ویژگی‌های یادگیری الکترونیکی

یادگیری الکترونیکی از جمله شیوه‌ی یادگیری نوینی است که با صنعتی شدن جوامع ظهور پیدا کرده و تقریباً نوع صنعتی آموزش و یادگیری، به حساب می‌آید. به عقیده کراس آموزش الکترونیکی دارای شش مشخصه زیر است:

- ا) وسیله اصلی یادگیری و آموزش اینترنت است.
- ب) با اطلاعات جدیدی همراه است.
- ت) با روش مختلف آموزش داده می‌شود (از جمله روش‌ها می‌توان کلاس‌های مجازی، همکاری دیجیتال و شبیه‌سازی را نام برد)
- ث) فراگیر باید خود تلاش کند تا دروس و مفاهیم را با بهره‌مندی از فناوری‌ها یاد بگیرد.
- ج) می‌توان فرایندهای اداری و مدیریتی را در آن انجام داد. فرایندهای اداری و مدیریتی همچون ثبت نام، پرداخت شهریه، نظارت و ارزشیابی از راه دور را نام برد.
- ح) فراگیر محور است یعنی فرد می‌تواند براساس ویژگی‌های شخصی که دارد یاد بگیرد. (ابراهیم‌زاده، زندی، علی‌پور، زارع، یزدانی، بی تا) اصلی‌ترین مشخصه این نوع یادگیری وجود اینترنت و رایانه می‌باشد، علاوه بر این مشخصات فوق هر کدام می‌تواند هم نقطه قوت یادگیری الکترونیکی باشد هم می‌تواند ایراداتی بر آن وارد کند که به شرح آنها خواهیم پرداخت.

اما قبل از آن به انواع یادگیری الکترونیکی اشاره می‌کنیم:

دسته بندی یادگیری یا آموزش الکترونیکی

یادگیری یا آموزش الکترونیکی به سه دسته تقسیم می‌شود:

- ا) یادگیری شخصی
- ب) یادگیری جمعی
- ت) کلاس‌های مجازی

یادگیری شخصی: فرد در این دسته به انتخاب رشته‌ی مورد علاقه خود می‌پردازد و سعی می‌کند با ابزار اطلاعاتی به ویژه اینترنت که در دست دارد به جست‌وجو پرداخته و آنهایی را که مرتبط با رشته خود او است جمع‌آوری کند، سپس وی می‌تواند سوالات خود را به صورت افلاین از اساتید خود (معلم، مربی) بپرسد.

یادگیری جمعی: در این دسته از یادگیری الکترونیکی فراگیرانی که امکان ارتباط با همدیگر را از طریق رسانه‌های مجازی همچون چت و... را دارند جمع می‌شوند و با اساتید (معلمان، مربیان) خود ارتباط برقرار می‌کنند. ضمناً در این نوع یادگیری یا آموزش الکترونیکی زمان شروع و خاتمه‌ی دوره‌های آموزشی و آزمون‌ها برای همه یکسان است.

کلاس‌های مجازی: این نوع کلاس همانند کلاس‌های درس است. و در برخی موارد کلاس‌های درس به صورت حضوری انجام می‌پذیرد. در این کلاس‌ها به جای استفاده از تخته سیاه و... از ویدیو کنفرانس استفاده می‌شود و در کلاس یک ویدئو

پروژکتور نصب می شود. گاهی اوقات برای افراد یک کامپیوتر در نظر گرفته می شود و ارتباط از طریق یک دوربین و صفحه ی نمایشگر یا با وب کم برقرار می شود و افراد با توجه به کامیوتری که در مقابل دارند می توانند با اساتید خود ارتباط برقرار کنند. البته این نوع آموزش برای زمانی بهتر است که دسترسی به اساتید به دلایل متعدد سخت باشد (کیا، ۱۳۸۸). نگاهش و همکارانش دسته بندی از یادگیری الکترونیکی کرده اند و تمامی کسانی را که با یادگیری الکترونیکی کار می کنند را ملزم به شناختن این دسته بندی کرده اند. در این دسته بندی یادگیری به شش صورت در نظر گرفته می شود که عبارت اند از:

(ا) یادگیری الکترونیکی با حضور فیزیکی و بدون ارتباطات الکترونیکی (از نوع چهره به چهره): این نوع یادگیری الکترونیکی همان کلاس های چهره به چهره است تنها با این تفاوت که در این کلاس ها از رسانه های کامپیوتری همچون اسلایدها، کلیپ های ویدیویی و... استفاده می شود و آموزش دهنده و یادگیرنده می توانند در خارج از کلاس از طریق پستهای الکترونیکی با هم ارتباط برقرار کنند.

(ب) یادگیری الکترونیکی بدون حضور و بدون ارتباطات الکترونیکی (از نوع خود آموز): در این نوع یادگیرنده چه به صورت حضوری و چه به صورت الکترونیکی حضور ندارد و فقط از طریق آنچه دریافت کرده اند آموزش می بینند. معمولاً مطالب به صورت ضبط شده به یادگیرنده داده می شود و یادگیرنده از آنها استفاده می کنند. رسانه غالب در این نوع یادگیری سی دی رام و دی وی دی است.

(ت) یادگیری الکترونیکی بدون حضور و با ارتباطات الکترونیکی (از نوع غیرهمزمان): در این نوع آموزش، آموزش دهنده و یادگیرنده با همدیگر در طول زمان انتقال محتوا ملاقاتی ندارند. آموزش دهنده مطالب را از پیش ضبط می کند و یادگیرنده در زمانی دیگر به محتوا دسترسی پیدا می کنند. در این روش تأخیر میان زمان انتقال با زمان دستیابی به مطالب وجود دارد. (ث) یادگیری الکترونیکی با حضور مجازی و با ارتباطات الکترونیکی (از نوع همزمان): این نوع آموزش معروف به ارتباط بلادرنگ است. در این شیوه آموزش دهنده با یادگیرنده ملاقات حضوری ندارد؛ اما به هنگام انتقال محتوا با هم دیگر ارتباط مجازی پیدا می کنند.

(ج) یادگیری الکترونیکی با حضور گاهگاهی و با ارتباطات الکترونیکی (ترکیبی / دوگانه، از نوع غیرهمزمان): در این نوع یادگیری الکترونیکی؛ حضور به صورت فیزیکی در برخی اوقات میسر است و در زمان هایی که حضور به صورت فیزیکی نیست؛ می توان به صورت الکترونیکی با هم دیگر ارتباط برقرار کرد. معمولاً ارتباط فیزیکی یکبار صورت می گیرد و باقی ارتباطات به صورت مجازی است.

(ح) یادگیری الکترونیکی با حضور و با ارتباطات الکترونیکی (ترکیبی / دوگانه از نوع همزمان)

(خ) در این نوع یادگیری الکترونیکی برخی جلسات به صورت فیزیکی است و برخی دیگر جلسات به صورت الکترونیکی برگزار می شود. و این با یادگیری ترکیبی همخوانی دارد. (ابراهیم زاده، زندی، علی پور، زارع، یزدانی، بی تا)

www.anjomanfarsi.ir

۶. مزایای آموزش الکترونیکی

جامعه صنعتی لزوماً افرادی می خواهد که با آن همراه شده و در جهت ارتقاء آن تلاش کنند. یادگیری الکترونیکی بستری فراهم می آورد که فراگیران با آن روبه پیشرفت باشند و هم چنین قادر به استفاده از تکنولوژی ها باشند. مزیت هایی که یادگیری الکترونیکی دارد توانسته است آن را نسبت به یادگیری سنتی (حضوری) مقبول جلوه دهد و باعث شده تا استقبال از آن در کشورهای مختلف زیاد شود. از مزیت های یادگیری الکترونیکی می توان موارد زیر را نام برد:

(ا) دروس دیجیتال که با استفاده از روش ها یا مدل های آموزشی خوب طراحی شده اند، می توانند اثربخش باشند. استفاده از چند رسانه می تواند انگیزه فراگیران را تقویت کند. همچنین تجربه شبیه سازی شده و آموزش از طریق بازی می تواند فراگیر را به خود جلب کرده آنها با خود همراه سازد.

(ب) از آنجایی که یک پایگاه در یادگیری داده الکترونیکی وجود دارد می توان عملکرد یادگیرنده را به صورت خودکار پیگیری کرد.

(ت) در زمان و هزینه می توان صرفه جویی کرد.

(ث) موجب عدالت اجتماعی می شود یعنی افراد می توانند با داشتن وسایل الکترونیکی به آموزش دسترسی داشته باشند.

ج) با توجه به اینکه در آموزش الکترونیکی انعطاف وجود دارد بنابراین یادگیری در هر زمان و مکان امکان‌پذیر است. البته در یادگیری الکترونیکی در روش ارائه و زمان ارائه نیز انعطاف وجود دارد که می‌توان بازخورد سریع را کسب کرد.

ح) در آموزش الکترونیکی امکان خواندن به صورت آنلاین و ذخیره‌سازی مطالب وجود دارد که بتوان آنها را بعداً نیز مطالعه کرد (کسانی، شمس مورکانی، ۱۳۹۷).

علاوه بر مزیت‌هایی که بیان شد آموزش الکترونیکی مزایای دیگری نیز دارد:

- i. این روش نیز مانند روش سنتی برنامه آموزشی، راهنمای دروس و دروس مرجع و... دارد.
- ii. فراگیران می‌توانند از کار گروهی بهره‌مند گردند.
- iii. دسترسی به تکنولوژی‌های جدید امکان‌پذیر است.
- iv. ارائه مدرک می‌تواند اینترنتی هم باشد.
- v. از اطلاعات به روز می‌توان استفاده کرد.
- vi. سرعت مطالعه در دست فراگیر است. (نسیمی، راد، ۱۳۹۷).

آموزش الکترونیکی امکان آموزش خصوصی را نیز می‌سازد. این نوع آموزش علاوه بر آموزش محلی و کشوری می‌تواند نوعی آموزش جهانی هم باشد. و آخرین مورد رعایت اصل تفاوت‌های فردی به هنگام آموزش و یادگیری، از مزایای بارز این شیوه‌ی آموزش و یادگیری است. (شاه بیگی، نظری، ۱۳۸۹) اما با توجه به همه مزیت‌های مذکور، اگر یادگیری الکترونیکی درست طراحی و برنامه‌ریزی نشود، دچار مشکل و ایراد خواهد شد و در نهایت کارایی و اثربخشی لازم را نخواهد داشت. (کسانی، شمس مورکانی، ۱۳۹۷) آموزش زبان فارسی با توجه به دو زبانه بودن مناطق مختلف کشور می‌تواند با این شیوه به سهولت انجام گیرد برای همین منظور باید چارچوب آموزش زبان فارسی از طریق یادگیری الکترونیکی بدرستی طراحی و اجرا شود.

۷. راهکارهایی برای ارائه آموزش الکترونیکی در زبان فارسی

- ا) ارائه محتوا به صورت الکترونیکی
 - ب) طراحی و پیاده‌سازی گره‌های محتوایی (وکیلی فرد، مهدوی، خدادادیان، ۱۳۹۱) شاید بعد از طراحی محتوا، پیدا کردن یک وسیله مجازی برای ارائه آن به فراگیران سخت‌ترین مرحله‌ی آموزش مجازی باشد. که در ذیل یک راهکار عملی برای ارائه زبان به صورت مجازی پیشنهاد نموده‌ایم.
- ارائه محتوا با استفاده سامانه مدل می‌تواند موثر واقع شود. سامانه مودل: سامانه‌ی است که در آن به مدیریت دوره‌های آموزشی پرداخته می‌شود. این سامانه مبتنی بر منابع آزاد درست گردیده شده است. علاوه بر این از این سامانه در ارائه محتوا به صورت مجازی در اکثر محتوای آموزشی دنیا استفاده به عمل می‌آید و قریب به ۸۳۰۰۰ محتوا به صورت مجازی در آن ایجاد شده و نشر گردیده شده است.
- این سامانه به جهت دسترسی آسان مورد اقبال ارائه دهندگان محتوا به صورت مجازی قرار گرفته شده است. (وکیلی فرد، مهدویان، خدادادیان، ۱۳۹۱)
- البته ناگفته نماند که این سامانه نیز محدودیت‌های خاص خود را دارد که خارج از بحث می‌باشد.
- ت) از آنجا که محتوا ارائه شده به صورت جستارهای مجازی می‌باشد بنابراین استفاده از اسلایدها برای تنظیم کار آموزش یک فرایند اساسی به شمار می‌رود. (همان، ۱۳۹۱).
 - ث) دروس دیجیتال که با استفاده از روش‌ها یا مدل‌های آموزشی خوب طراحی شده‌اند، می‌توانند اثربخش باشند. استفاده از چند رسانه می‌تواند انگیزه فراگیران را تقویت کند. همچنین تجربه شبیه‌سازی شده و آموزش از طریق بازی می‌تواند فراگیر را به خود جلب کرده آنها با خود همراه سازد. (کسانی، شمس مورکانی، ۱۳۹۷)
- علاوه بر موارد فوق مزیت‌های یادگیری الکترونیکی می‌تواند در آموزش زبان فارسی را به صورت فعال گسترش دهد.

۸. نتیجه‌گیری

از آنجا که زبان فارسی، زبان رسمی کشور می‌باشد برای بهبود و گسترش زبان فارسی در مناطق دو زبانه می‌توان آموزش

الکترونیکی را گسترش داد. واز راهکارهای مثل سامانه مودل و سامانه‌های ارتباطی و همچنین از انواع نرم افزارهای مجازی که امروزه در داخل کشور مرسوم است می‌توان استفاده کافی برد. در این راستا باید دولت مردان و حامیان زبان فارسی هزینه‌های اقتصادی و زیرساخت‌های مخابراتی را تامین کنند و به کمک آموزش الکترونیکی بیابند. فلذا در فضای کنونی زبان فارسی برای بهبود و گسترش آموزش خود به یادگیری الکترونیکی نیازمند است.

منابع

- ابراهیم زاده، عیسی؛ *انواع یادگیری الکترونیکی و شکل های مختلف تعامل در آن*؛ زندی، بهمن، علیپور، احمد، زارع، حسین، یزدانی، فریدون؛ تهران: پیام نور
- اکبری، بهمن؛ *بحران هویت و هویت دینی*؛ انتشارات بیک نور، ۱۳۸۷
- سعیدپور، مرضیه؛ طبسی، زکیه؛ *آموزش ترکیبی رهیافتی نوین جهت کاربست در آموزش الکترونیکی*؛ مجله افق توسعه پزشکی، ۴، ۱۳۸۹
- شاهیگی، فرزانه؛ طبسی، زکیه؛ *آموزش مجازی: مزایا و محدودیت ها*؛ یزد: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، ۵۷-۵۴، ۱۳۸۹
- عباسی کسان، حامد؛ شمس مورکانی، غلامرضا؛ *رشد فناوری تغییر یادگیری*؛ فصلنامه رشد فناوری، ۱۳۹۷، ۵۴.
- فرج اللهی، مهران؛ ده باشی شریف، فروزان؛ *رشد آموزش از راه دور در ایران و جهان*؛ تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۷.
- کیا، علی اصغر؛ *نگاهی به آموزش مجازی*؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ ۲۴، ۱۳۸۸
- نسیمی راد، علی، *ارائه الگوی عوامل موثر بر پذیرش یادگیری الکترونیکی*؛ کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۹۷.
- وکیلی فرد، امیررضا؛ *ابزارهای آموزش زبان در محیط مجازی: از طراحی تا اجرای پژوهش نامه ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان*؛ ۱۳۹۱

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام

انجمن علمی زبان ادبی فارسی

چهارمین همایش ملی آموزش زبان فارسی - ۱۳۹۹

www.anjomanfarsi.ir